
SANKT OLAV

St. Olav utkommer en gang ukentlig. — Abonnement både for Inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig, i Ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, — for utlandet tillegg av vedkommende lands avisporto. Opsigelser må være Ekspedisjonen i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. — Annonser må være innsendt innen mandag aften. — Manuskript innen fredag aften.

INNHold: Fariseeren og tolderen. — Oslo Katolske Fagskole. — Plan for Oslo Katolske Fagskole. — Beretning fra den eukaristiske verdenskongress i Berlin. — Katolsk sjømannsmisjon. — Det Apostoliske Vikariatet meddeler. — Herhjemme — og derute.

ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 25287

RETT + OG + SANNHET

Fariseeren og tolderen.

Der står to mennesker oppe i templet og ber — den ene en fariseer, den annen en tolder. Den ene en aktet og æret mann — den annen foraktet av mengden for sin livsførsel og sitt arbeid. Begge ber, men på høist forskjellig måte. Fariseeren ber en selvrettferdighetens, selvgledens og selvkjærlighetens takk til noget som han tror er Gud, men som i virkeligheten er et blendverk: en falsk Gud, en avgud, som han har formet i sit eget bilde og nu dyrker og ærer slik, at andre også kommer til å dyrke og ære og elske det. Det er en tragisk skikkelse denne fariseer — tragisk fordi han selv er fanget inn i sin egen villfarelse og tror han ber til den Gud som finnes i templet, mens sannheten er, at hans gudsyndighet i virkeligheten er djevelens mest raffinerte måte å forlede menneskene til hovmotssynd på. En gang var fariseerens vilje reelt god — ellers hadde han vel ikke følt sig hendratt til det krevende religiøse liv som var fariseernes hovedoppgave, og hadde vel ikke hatt krefter til å tilegne sig de mange kunnskaper, som en fariseers lovtynningsarbeid forlangte han skulde sitte inne med — en gang hadde han reelt søkt Sannhetens Gud ad denne vei. Men uten at han merket det hadde slangen også her sneket sig inn med kunnskapens frukt: ved hvert stykke han tilegnet sig var der foregøglet ham et bilde av, hvorledes *det* kunde styrke *hans* anseelse, *hans* makt, *hans* ære, når han anvendte det overfor mennesker — og hver gang fordunkledes et stykke av Gud for ham og et stykke av ham selv gled frem i stedet. Langsamt fullførtes processen — og til sist står *den* mann i templet, som Kristus ut fra sitt dype kjenskap til men-

neskehjerterne skildrer oss — den mann som takker, fordi han ikke «er som andre mennesker»: han har nemlig gjort sig selv til Gud, identificert sig med Gud. Men hans uvidenhet — den synd som er oss tilgitt, fordi Kristus på korset selv ba om tilgivelse for den på hele menneskehetens vegne, skjønt den voldte hans største pine, og derfor bør være vår stadige kamp å komme bort fra — forleder ham til å tro, at han takker, forleder ham til å tro at det han gjør er Gud velbehagelig — som alle hans åndelige slektninger gjennom tidene har trodd og tror det samme!

Alle de som har *villet* tjene Gud, og også har brakt ofre for denne viljes skyld, men har endt med å tjene en avgud, en menneskelig skapning: sig selv. Igjenem alle tider og alle slektledd er fariseeren vandret — som forbillede for de, som lot sig blende — den farligste type av alle Kristi motstandere, som den var det på Kristi egen tid for Kristus selv. Farlig når han er utenfor Kirken, farligere når han kommer innenfor som «ulv i fåreklær», farligst når han kommer i «leiesvendens» klær, så hjorden forveksler ham med «den gode hyrde». Farlig — og dypt å *beklage* for denne sin uvitenhets skyld — fordi han oftest er et offer for sin egen villfarelse og ikke vet, hvem og hvad han tjener. *Dømme* ham hverken kan eller vil vi — ikke minst fordi vi, om vi vender blikket fra det ytre liv til vårt indre sjel liv, treffer typen der og må erkjenne ham som en del av *vårt* liv også. La oss blott spørre oss selv: søker vi Guds ære eller søker vi vår egen ære i våre tanker, følelser og handlinger? La oss søke svaret men *ærlig* — ikke bare lete litt på overflaten av

vårt vesen, men bore oss ned til våre motivers dypeste grunn. Svaret vil ikke være utvilsomt: vi må da *alle* slå oss for vårt bryst og si et «Gud, vær mig synder nådig!» Alle, alle, alle synder vi på dette punkt, men innser vi det og bøier oss ydmykt i støvet for vår egen intethet — *da* i samme øieblikk er Nåden der — i og med selve ordene er vi av Kristus forvandlet fra fari-seer til tolder. Vi forstår hvorfor Kristus har satt disse to op ved siden av hverandre i sin vidunderlige lignelse. *Selve* hans ord har igjen vist sig å være lyset som viser oss veien i mørket, i vår formørkede sjel. Ydmykhetens vei: når vi ikke tør løfte våre øine mot himmelen, kommer Guds rike til oss, i oss, og vi «går rettferdiggjorte hjem» — vi blir hjemme i oss selv, hjemme i en bevissthet som sier: «ikke jeg, men Kristus i mitt jeg» — som muliggjør at våre gjerninger kan bli «gjort i Gud», selv om vi bare er syndere og må be om nåde. Gjennom erkjennelsen går veien til bekjennelsen — og dermed åpnes muligheten for at vi kan bli bekjennere til Guds ære i evighet.

Oslo Katolske Fagskole.

«Den som har ungdommen, har fremtiden» — sier et gammelt ord. Intet under at der derfor i våre dager står en kamp om ungdommen, og om å få tak i den, så heftig og bitter som vel neppe nogensinne før. Der rives og slites i den fra alle kanter — den lokkes med blendende løfter om alt det den skal få opnå her på jorden, om den bare vil gi sig den eller den retning i vold og la sig føre her eller der. Og hvor forskjellig så enn retningene, meningene, midlene er — ett feltrop lyder fra alle stemmene i riktig erkjennelse av moderne ungdoms mentalitet, og ropet er «Friheten!» For de vet, at frihet betyr i ungdommens øine alt — det betyr makt, ære, vennskap, kjærlighet — friheten er det bjerg, hvorfra det skuer alle verdens herligheter og kan vrake og velge imellem dem. Så drar de ut alle disse makter for å fange ungdommen inn i det gylne bur som *de* kaller friheten — de kommer alle åpenlyse motstandere og tilbyr den plass i «de kjempende gudløses» rekke — de kommer alle de mer skjulte og de mest skjulte, som kaller på ungdommen i kristendommens navn og sier som skrevet står, at det skal skje i de siste dager, at *de* har Kristus: «de skal komme og si: se Han er her, se Han er der!» De flokker sig om ungdommen, og mest om den som like er sluppet ut fra skolen og nu står foran valget av sin livsstilling, sin livsvei. Ingen går i fare som den som nu er ung — for det vet vi alle, at selv den beste, den mest omhyggelige opdragelse har vanskelig for å greie sig, når den pludselig unddras miljøets innflytelse og den kjente, sikre ledelse og skal stå på egne ben. Ikke

minst gjelder dette for *våre* unge, som opdratt i den katolske tro med rot i katolske hjem og katolsk skolegang pludselig — som det her hvor vi lever omgitt av et annet trossamfund oftest skjer — flyttes over i et miljø med en helt annen innstilling enn den tilvante. Når skolen er slutt og den virkelige utdanning til erhvervsen av det daglige brød begynner, kommer samtidig nye innflydelser og gjør sig gjeldende, og i de vanskeligste ungdomsår, hvor sinnene er bløte og lett bevegelige, og det nye alene i sin egenskap av *nytt* har en lokkende og dragende makt, slik som vi husker det fra vår egen ungdom, har derfor de nedrivende makter forholdsvis lett spill. Å beskytte våre unge for disse innflydeleser til de er så utviklet at de er i stand til å beskytte sig selv, er derfor en oppgave som ingen ansvarsbevisst katolikk tør la ligge. I kampen for ungdommen må vi ta ansvaret ved å være med i forsvaret for den som vi har fått betrodd, til den kan ta ansvaret selv og forsvare sig selv.

Vi tør derfor ikke slippe den med barneskolen — ungdomsårene er fullt så avgjørende som barneårene. Denne sak — ungdommens videre utdanning i Kirkens ånd — var fremme på «Norske Kvinners katolske forbund» nu på forbundets siste møte, og senere er der av Administrator og andre interesserte med nidkjærhet og varme arbeidet videre, til Oslo Katolske Fagskole nu står rede til å settes ut i livet, som man vil se av den plan som offentliggjøres annet sted i dette nummer av «St. Olav». Lokaler vil skolen få i St. Olavs prestegård og dens nærmeste leder blir pastor Laudy, hvis intense og interesserte arbeide blandt våre gutter og vår ungdom, og hvis gode kontakt med den predestinerer ham til dette hverv. Tillike vil pastoren undervise i religion, kirkehistorie og engelsk. Pastor Gorisen overtar undervisningen i tysk — i bokføring og handelsregning underviser Harald Hauge — i handelskorrespondanse Bjørn Bøckman — stenografi: Dag Jensen — fagtegning: Ivar Ruyter. Skolen begynner til september.

Det skulde være unødige å gjøre oppmerksom på hvad dette tiltak betyr — hvad det betyr at samtidig med at en ungdom får den materielle utdanning vil han få leilighet til å «utdype sine kunnskaper i religion og kirkehistorie». At samtidig med at han lærer å gi keiseren hvad keiserens er, slik som det kreves av oss så lenge vi lever her i det timelige — vil han stadig minnes om å gi Gud hvad Guds er, og han vil i kirkehistorien stadig kunne følge de mange, som har levet efter dette prinsipp og gjennomført det. Slik undervist i to av de betydningsfulleste år, vil det falle vanskelig for fremmed påvirkning å komme å foregjøgle ham, at Kirken er bare teori og at dens lære ikke passer i «det praktiske liv». Kunnskapene fra religion- og kirkehistorietimene vil flyte inn i regningen og bokførselen og mane til sannhet og ærlighet, og med Guds hjelp vil fruktene bli slik, at Kirkens unge kan kjennes på dem.

Å holde en slik skole i gang krever ofre av tid, penger og krefter, og det krever en varm forbønn fra oss alle, som ungdommens velferd ligger på sinne. La

oss slå ring om skolen fra dens første stund av — la oss følge den med vår mest aktive interesse og la oss sende en takk til de menn, som her har tatt det første løft og be om velsignelse for dem og de som nu betror sig til deres veiledning.

E.

Plan for Oslo Katolske Fagskole.

- I. Skolen har til formål å gi ungdommen undervisning i de for handelstanden nødvendige fag, samt å utdype dens kunnskaper i religion og kirkehistorie.
- II. Undervisningen omfatter et to-årig kurs i fag, som delvis er tvungne, delvis valgfrie, og som især er beregnet på utdanning til forretningsarbeide.
- III. Skoleåret begynner 1. september og varer til 15. mai. Jule- og påskeferie faller sammen med folkeskolens.
- IV. Skolen optar utelukkende mannlige elever som har gjennomgått folkeskolen. Elevene er forpliktet til å følge med i samtlige tvungne fag, men i enkelte tilfeller kan der treffes særlig avtalt angående begrensning av fagkretsen.
- V. Skolepengene utgjør kr. 5.00 pr. skoleår. Av to søsken som samtidig besøker skolen, erlegger en kr. 3.00. Styret kan tilstå ubemidlede elever moderasjon eller friplass.

Undervisningsplan.

Første år		
A. Tvungne fag.	Timer pr. uke	Timer pr. år
1. Bokførsel	2	60
2. Handelskorrespond.	2	60
3. Handelsregning	2	60
4. Religion	1	30
5. Kirkehistorie	1	30
Alternativt:		
6. Tysk (eller:)	2	60
7. Engelsk	2	60
	10	300
B. Valgfrie fag.		
8. Fagtegnning	2	60
9. Stenografi	2	60
	14	420

Annet år

A. Tvungne fag.	Timer pr. uke	Timer pr. år
1. Bokførsel	2	60
2. Handelskorrespond.	2	60
3. Handelsregning	2	60
4. Religion	1	30
5. Kirkehistorie	1	30
Alternativt:		
6. Tysk (eller:)	2	60
7. Engelsk	2	60
	10	300
B. Valgfrie fag.		
8. Fagtegnning	2	60
9. Stenografi	2	60
10. Maskinskrivning	1	30
11. Salgs lære	2	30
	17	510

Bokførsel.

Elevene lærer å føre bøker efter det dobbelte bokholderisystem og efter rubrikksystemet, med gjennomført bokførsel fra bøkens åpning til det ferdig avsluttede årsregnskap. Følgende bøker føres: kassabok, memorial, hovedbok, reskonto, lagerbok, veksels- og akseptbok og statusbok.

Man lærer å føre bøker for følgende forretninger: en gros forretning, detalj forretning, enkeltmanns firma.

Posteringene omfatter kjøp og salg av varer og dermed forbundne omkostninger, toll, kredittoplag, returvarer, anvisninger, rabatt, avregning av gjeld eller tilgodehavende ved kontanter og anvisninger, vekslers, checks, diskontering, endossering, vekselfornyer, privat forbruk, handelsomkostninger, renter, kurstap eller kursgevinst o. s. v.

Hjemmeoppgaver hver uke.

Norsk handelskorrespondanse.

Man gjennomgår forretningsbrevs form og stil, merkantile uttrykk, forkortelser og fremmedord, brev angående kjøp og salg av varer, reklamasjoner, remisser, lån, kreditt, agentur. Inkasso, diskontering av norske vekslers. Enn videre behandles sirkulærer og ansøking om post.

Hjemmearbeid hver uke.

Handelsregning.

Dette fag omfatter addisjon, subtraksjon, multiplikasjon, divisjon, almindelig brøk, desimalbrøk med forskjellige lettelsers og kontrollprøver, innen- og uten-

landsk mynt, mål og vekt, vare- og prisberegninger, kursregning, procentregning, renteregning og kontokuranter.

Hjemmeoppgaver hver uke.

Religion.

Det første skoleår behandler apologetiske spørsmål, såsom Guds eksistens, Kristendommens guddommelige opprinnelse, Kristi Kirkes kjennetegn m. v.

Det annet skoleår omfatter især spørsmål vedrørende katolsk praksis, såsom helgendyrkelse, skriftemål, hl. kommunion, ekteskap, det sociale spørsmål m. v.

Kirkehistorie.

I det første skoleår gjennomgås især Kristendommens innførelse og vekst i de skandinaviske land, samt Lutherdømmens opprinnelse og utvikling i ovennevnte land.

I det annet skoleår behandles historiske spørsmål som kan være av særlig interesse, såsom munkevesenet, inkvisisjonen o. s. v.

Tysk.

Sikkerhet i sproglærens elementer innøves. Særlig vekt legges på øvelsen av et godt og praktisk ordfør-råd, spesielt forretningsuttrykk. Meget lette forretningsbrev oversettes til norsk og omvendt. Tillater tiden, føres enkle samtaler med henblikk på de emner som oftest forekommer mellom selgeren og kunden.

Engelsk.

Se Tysk.

Fagtegning.

Faget omfatter projeksjonstegning, anvendelse av snitt, plater og profiler, målestokk og skala, konstruksjoner, omregning av engelske tommer til millimeter m. m. m.

Stenografi.

Man gjennomgår av Gabelbergers system: alfabetet, orddannelser, ordforkortelser, setningsforkortelser, for derefter å gå over til diktat av merkantilt stoff, med stigende hurtighet inntil 70 ord i minuttet.

Hjemmearbeid hver uke.

Maskinskrivning.

Behandling av skrivemaskinens konstruksjon, innøves av riktig anvendelse av fingrene, lettere skrivelser, skrivning etter diktat, gjennomslag, stensilskrivning.

Salgstære.

Åpning av detaljforretning gjennomgås: sirkulærer, annonser, firmaregister, handelsbrev. Ennvidere utferdiges telegrammer, telegramanvisninger, vekslere, checks, postremisser, tollangivelser. Utenpåskrift på konvolutter, frankering, forsegling.

Elevene lærer dessuten å veie, pakke, telefonere. De mest almindelige regler for opstillingen av varene i utstillingsvinduet behandles.

Posibestemmelser, kjennskap til bestemmelsene om vareforsendelse pr. dampskib, jernbane, og de almindelige regler herom.

Beretning fra den eukaristiske verdenskongress i Dublin.

I mange måneder har Dublins katolikker og bystyre arbeidet på å gjøre sin by til en verdig ramme om den store fest, bistått av trosfeller fra hele øen, og det var lykkes tilfalle: den grønne ø's hovedstad var ikke til å kjenne igjen — den var et hav av flagg og blomster. Selvfølgelig måtte man mange steder ta viljen for selve verket — det var ikke til å undgå at de som hadde hatt anledning til å overvære Wienerkongressen i 1912 savnet dens storslagne praktutfoldelse, men til gjengjeld oplevet man noget i Dublin som ingen annen stad har vist maken til: Omskapelsen av slumkvarterene. Disse er i Dublin nogen av de elendigste i hele verden og bebos av mennesker som mest av alt minner om utskudd, preget som de er av sult og nød og sykdom — hvor foran falleferdige hus de pjaltede og bleke barn leker i smussige forrevne klær, og hvor døden alltid gjør en rik høst. Her hadde troen feiret sine skjønneste triumfer, og disse strøk var blitt de steder, hvorhen man først førte de tilreisende. Men man må selv ha sett det — sett de tusener av flagg og vimpler — sett blomsterguirlanderne fra hus til hus — sett de brennende kjerter i alle vinduer og sett, hvorledes de fattigste blandt de fattigste hadde ofret sine siste penning på å gjøre sin tro ære — det eneste lyspunkt i hele deres elendige tilværelse.

Men Irlenderne vet at det er ikke det ytre det kommer an på — derfor blev de siste uker innen kongressen viet til å rense sjelene, idet der blev avholdt store eksersitforedrag i alle kirker for kvinner og menn. Et gripende billede: de femti kirker fylt til trengsel hver dag, og den siste dag innen selve festens begynnelse generalkommunion, hvor 250,000 kvinner og 200,000 menn gikk til Herrens bord. Man tar ikke feil, når man mener, at ingen irsk katolikk har undlatt å kommunisere i denne måned. — Men Rom har heller ikke trofastere undersåtter enn disse mennesker her på den grønne ø, som i århundrer måtte betale for sin trofasthet med død eller landsforvisning og tap av all sin eiendom. De pavelige farver dominerte alle andre — pavens billede såes overalt, og tvers over gatene hang store draperier med «God bless our Pope!» Legg merke til dette «vår pave!» Det var med en næsten barnslig glede og ærbødighet at man mottok kardinal Lauri — og han møttes også med en hilsen som hittil ingen pavelig legat har mottatt: det store kors som luftmilitens formerte ved hans inntog. Kardinalens vei til Dublin var et triumftog uten like.

Et strålende Garden Party i Blackrock College innledet festlighetene — et broket billede av damene i sine eftermiddagstoiletter, offiserer i uniformer, de geistliges røde fiolette og sorte drakter — men unge damer i hvitt og lyseblått sørget for opvartningen fra store teller, og tre musikk-korps spilte. Ministerpresident de Valera var til stede — her hadde han for mange år siden vært skolegutt! Hans hilstes med hurrarop

mens generalguvernør McNeill, skjønt irlender og katolikk så dog representant for den forhatte engelske nasjon, blev mottatt i isnende taushet.

Da kommer kardinallegaten — en jubel uten like bruser ham i møte! Han har den største møie med å komme frem med sitt følge — og da han når terrassen stiger op til ham fra de tusener den samme sang, som han første gang for mange år siden hørte i Rom som professor for de irske studenter: «Faith of our fathers, holy faith». Han løfter sin hånd til velsignelse og alle synker på kne. Kardinaler og biskoper følger nu legatens eksempel og blander sig mellem gjestene, omringet av de mange som vil kysse deres ring og be om deres autografer, som de smilende gir. Hollandske speiderpiker i brokete kapper som lyser som deres hjemlands tulipanbed, marsjerer med flyvende blå bannere op foran terrassen og synger sine fedrelands-sanger.

Om kvelden gir staten en mottagelse i Dublin Castle. Tempora mutantur! Den stolte praktbygning fra hvilken der engang strømmet død og undertrykkelse, nød og fengsel ut over landet, fylles nu med representanter for et fritt folk, med dets biskoper og prester, og med etterkommere fra Australien og Ny-Zeeland, Amerika og Afrika av hine Irlendere, som trette av de evige stridigheter hadde forlatt sitt land. Den samme president, de Valera, som i 1916 av englenderne blev dømt til livsvarig fengsel, hilste nu på gjestene, og ved hans side stod nu i nasjonaldrakt hans tapre lille frue, som også i de tunge stunder hadde stått ham trofast bi. Tross sin manns høie rang er hun ennå den beskjedne lille professorfrue. Der lyste overalt av praktfulle drakter, uniformer — åndens hærførere bar sine røde og violette farver. De Valera leser hyldningsadressen på irsk og på latin — kardinallegaten svarer på latin.

Selvfølgelig blir man forbauset når man hører at i dette urkatolske land, hvor 92 % av befolkningen er praktiserende katolikker, finnes der kun en liten beskjeden kirke som må gjøre tjeneste som katedral. Riktignok kneiser ikke langt fra den to herlige gamle domkirker: Kristkirken og St. Patrick-katedralen, begge bygget av katolikker, men de er i forfølgelsens tid røvet av protestantene og aldri gitt tilbake. Den lille Pro-katedral har aldri sett en slik lysende forsamling innenfor sine murer som på kongressens åpningsdag: benkeradene optas av hierarkiet fra alle fem verdensdeler — alle nasjoner og alle ritualer som omslynges av den katolske kirkes bånd, er her representert. Skjeggete gresk-katolske biskoper, jøder, hvis brune ansikter kontrasterer med deres violette drakter — der den populære erkebiskop dr. Mar Ivanios fra Sydindien i sin maleriske drakt med det store gullkors i hånden, her abbeder i sine ordensdrakter — for begge sider av alteret kardinalenes ti tronseter. Kardinal Lauri leser på Kirkens sprog den hellige faders budskap — det bæres på æterens bølger ut til folket utenfor og ut over den hele verden: den 31. internasjonale eukaristiske kongress er åpnet!

Om natten hersker der på gatene et liv som skulde det være høylis dag: den hele befolkning strømmer

med sine gjester mot kirkene hvor siden kl. 9 det Allerhelligste har vært utstillet, og som kl. 11 er fylt til siste plass. Alle som ikke absolutt er forhindret er kommet — fremmede biskoper celebrerer, mens over hele øen i samme stund der opstiger bønner om Guds vesignelse over kongressen. Og da kirkeklokkene melder, at Guds sønn er steget ned på altrene, flammer et lyshav op over hele byen og lyskasterne skriver «Adoremus», «Laudamus», «Glorificamus» på nattehimmelen. Etter messens slutt vandrer menneskemengden gjennom gaten for å se på illuminasjonen — Dublin har forvandlet natt til dag for å ære kongenes konge!

(Fortsettelse).

Katolsk sjømannsmisjon.

(Efter sjømannspastor Reinhold, Bremerhaven).

Nødvendigheten av en sjømannsmisjon.

Det er selvfølgelig nødvendig å ha en egen sjømannsmisjon for katolske sjøfolk, som man jo umulig kan rekke på annen måte med forsvarlig sjelesorg. For prestene i havnebyene er det praktisk talt ugjørlig å få tid til overs for sjømennene og deres medfølgende pårørende, hvis de samtidig skal passe sine egne menigheter. For det meste ligger også de fleste skib slik til på de store havner, at der vil hengå uforholdsmessig tid om der skulde avlegges besøk ombord på de enkelte skib. Selv den fortreffelig organiserte sjømannsmisjon i Rotterdam kan kun overkomme å tilse ca. 3 % av alle skibene, skjønt der utfoldes en overordentlig og opofrende nidkjærhet av alle medarbeiderne. Og dog trenger sjømannen absolutt en sjelesorg av en ganske særlig art. Mer enn i de fleste andre livsstillinger gjelder det for sjømannen, at han dag og natt må leve sammen med anderledes tenkende og derved får en moralsk og fysisk påkjenning av en langt intensere art enn man er utsatt for på landjorden. For ham er det sedvanlige religiøse liv: søndagsmesse, sakramentsmottagelse, foreningsliv o. s. v. selvfølgelig en umulighet så lenge han er i fart. Man må regne med, at der på denne måte hos alle sjøfolk uansett nasjonalitet oppstår en mentalitet som frembyr store vanskeligheter for all sjelesorg, idet den fullstendige avskjæring fra all kirkelig og sosialt samfundsliv i kort tid kan påvirke et menneske slik, at man må ha særlig skikkede prester for å vareta den store oppgave som det er å føre disse sjeler fremover og inn på den rette vei.

Målet for en sjømannsmisjon.

Sjelesorgen for disse sjømenn er en oppgave som på mange måter adskiller sig helt fra den almindelige form for misjonering. Dreier det sig om unge mennesker kan den dog stort sett følge den samme vei som ellers har vist sig anvendelig overfor moderne ungdom. I mangt og meget kan den unge sjømann betraktes som en vandrende håndverkssvend — ikke minst fordi han

likesom denne er løst for alle bånd overfor familie og barndomsvenner. Men sjelesorgen må være om mulig ennu mer omsorgsfull, da mange sjøfolk har en urolig og vankelmodig karakter som opprinnelig har drevet dem bort fra det faste arbeid og ut på en sjømanns avvekslende og omflakkende liv. At dette eventyrlige liv også byr på skyggesiden av all avveksling: en usikkerhet som meget ofte lar sin mann stå hjelpeløs i det fremmede, når fristelsene er blitt for store og arbeidsdyktigheten nedsatt, gjør en prests arbeide dobbelt nødvendig.

Vanskeligheten ved sjømannsmisjonen ligger i, at sjømannen redningsløst gjennom hele sitt virke er fordømt til rotløshet og hjemløshet på en ganske annen måte enn andre mennesker. Selv om han er gift kan han for det meste ikke — som endog taterne kan — medføre sin familie, og selv med sin beste vilje er det ham umulig å være medlem av en menighet. Den handelsreisende — som på mange måter også er hjemløs — har i det minste den fordel, at han med god vilje kan opfylle sine religiøse plikter hvor han kommer, og at han reiser alene, mens sjømannen er henvist til tvangsmessig fra morgen til morgen å leve sammenstuvet med andre. Det vilde næsten være det samme liv som galeislavens i gamle dager, om ikke den forholdsvis gode lønn, de avvekslende reiser og havnebyenes ubundne liv holdt ham skadesløs.

Den katolske sjømannsmisjons mål må altså innenfor rammen av den almindelige sjelesorg være å skaffe erstatning for de verdier som ellers representeres av familie, hjem og Kirke, og utligne de skader som oppstår ved rotløsheten og den relative umulighet å kunne delta regelmessig i Kirkens sakramentale liv.

Opgavene for en sjømannsmisjon.

For dette sjelesorgens særlige mål for sjømannsmisjonen er det derfor den katolske Kirkes oppgave å skape de hjelpemidler som gjør det mulig å få fatt i sjømenn og føre dem på den rette vei. Disse hjelpemidler er:

1. *Sjømannsprester* i alle større havner i særegne pastorater, og hjelpeprester i de mindre havnebyer. I en større havnestad er det umulig for en prest, som har sitt eget sogn å tilse, på forsvarlig måte også å sørge for sjøfolkene. Bare man tenker på f. eks. havnen i Hamburg med dens uhyre utstrekning sier dette seg selv. Dog har det vist seg at man kunde forbinde denne misjon med arbeidet blandt de vandrende håndverkssvenner, idet f. eks. mange «svennehjem» har vist seg brukbare som sjømannshjem.

2. *Lægmannsapostolater* — dels som frivillige medhjelpere av presten i de større havnebyer — i de små havner mere selvstendige. Dette system har protestantene utbygget meget omhyggelig i England, og det katolske sjøapostolat likeledes. Det avlaster presten for alle de oppgaver, som ikke kommer inn under den direkte sjelesorg, åpner veien til skib som ikke vilde ta imot en prest kanskje, og er en absolutt nødvendighet i de store byer hvor det ellers vilde være fullstendig umulig å overkomme arbeidet forsvarlig. I de

mindre havner skulde man kunne hverve disse lægmannsapostler fra kjøpmannskretser, som behersker flere sprog, og forene dem i et samfund, hvor hver fikk tildelt sine bestemte oppgaver: skibs- og hópitalsbesøk, arrangementer av underholdningskvelder og utflukter, vennskapsforbindelser, innførelse i foreninger og familier, som vilde åpne sine hjem for de fremmede, forsyning med lektyre, julepakker o. l.

3. *Sjømannshjem*, som utelukkende er for sjøfolk i de store havnsteder og i de mindre forbindes med svennehjem, idet den isprengning av fremmede elementer fra landjorden, som håndverkssvennene byr på, vilde komme det rent katolske til gode og ta det mulig alt for beskyttende preg fra hjemmene. Men hvad enten det er rene sjømannshjem eller mer blandede hjem for ungdom, så er formålet å skaffe de farende en viss hjemmefølelse og lette sjelesørgerens arbeid ved å gi anledning til mer personlig samkvem. En sjømann er mer enn andre vår overfor uegennyttige vennskaper — han er jo vant med å bli utnyttet av de haier som ferdes omkring et skib hver gang det legger til land!

4. *Anledning til gudstjeneste*. Her er der tre vanskeligheter som man ofte støter på. Sjømannen har lett for å bli skeptisk innstillet overfor all ytre religion, og er redd for å bli spottet av kamerater — han kan jo ikke som på landjorden unddra sig de andres hån. Dessuten stikker han dessverre ofte, efter bare å ha faret på sjøen noen måneder, så dypt i sjømannens mentalitet at han betrakter det som sin rett, når han kommer på landjorden, å holde sig skadesløs for alle de onde timer han må døie på sjøen. Og endelig opplever vi desverre, at den reisende geistlighet ikke alltid husker at gudstjenesten er ikke en luksusartikkel for passasjerene, men først og fremst en hellig nødvendighet for mannskapet. Også gudstjenesten i land er ofte så slett lagt an, uten hensyntagen til hvad der passer for sjøfolk, at det kan falle dem vanskelig å komme. Dog bringer tidsskriftet for «Apostolatus Maris» alltid adressene på kirker og gudstjenestene i havnebyer.

5. *Skriftapostolat*. Her er det like så viktig å fremskaffe god, *underholdende* lektyre som den direkte *religiøse* litteratur. Sjømenn leser meget i de lange, tomme timer som frakt- og fiskerskib har så mange av. Dises trykksaker sendes overalt og er en stor utgift, men absolutt nødvendig — ikke minst fordi sjømennene setter pris på å merke at man husker dem, selv mens de er ute og seiler, og at der ligger post til skibet når de kommer til land. Mange steder bringes bøker og blad ombord i skibene eller gis med til de besøkende i sjømannshjemmene, hvor også der alltid må finnes et nokså rikholdig leiebibliotek.

Hvad er skjedd inntil nu —?

Det var en tysk prest, dr. Toll i Neapel, som først forsøkte å organisere hele den katolske sjømannsmisjon. Men krigen ødela hans arbeid. Under pave Pius IX fikk Assumptionistenes orden det oppdrag å forestå denne misjon, men av mangel på hjelpende krefter lykkedes det ikke. Vincenskonferansen i England tok sig

opofrende av arbeidet, men gikk for ensidig ut fra den forutsetning, at alle sjøfolk er fattige mennesker som trenger godgjørenhet — en opfattelse, som man etter bare en kort tids kontakt med sjømannsmisjonen vet er helt feilaktig. Men ut fra dette arbeid har i løpet av de senere år ved skotten Gannons energi utviklet sig «Apostolatus Maris» som nu virker mønstergyldig i alle store angelsaksiske havner, hovedsakelig ved lægfolk som avlegger skibsbesøk, oppretter sjømannshjem og sørger for biblioteker. Den franske sjømannsmisjon arbeider mest med sine egne og mest med fiskere, og er for de sistes vedkommende fremragende organisert, idet den har en egen misjonsdamper med prester, søstre, læger og bibliotek, som følger med fiskerflåten når den drar ut — ofte helt op til det nordlige Ishav. Utmerket arbeider også den hollandske sjømannsmisjon som utgir et tidsskrift på flere sprog. I London, Liverpool og Boulogne har der i de senere år funnet flere kongresser sted, som har ført til en internasjonal sammenslutning. Tyskland hadde før krigen store misjonsstasjoner i Hamburg og Bremerhaven og siden 1921 er sjømannsmisjonen kalt til live igjen av biskopen av Osnabrück. Den arbeider særdeles energisk, dels ved lægmannsapostolater ved siden av de geistlige, dels ved et meget virksomt skrift- og presseapostolat, hvor pressen har stillet sig til disposisjon som mellemeledd mellom de forskjellige havner innen- og utenlands og forsyner tyske sjøfolk verden over med lesestoff, hvorhen de så kommer. Der forhandles med de forskjellige rederier, som alle stiller sig velvillig overfor viktigheten av å kunne skaffe mannskapet anledning til å overvære katolske gudstjenester hvorhen skibene kommer.

Alle disse katolske sjømannsmisjoner står tilsluttet det store

Apostolatus Maris Internationale Concilium, hvorved det er mulig ved hjelp av alle katolikker verden over å dra omsorg for sjøfolks religiøse, sociale og moralske vel. Over halvdel av alle sjøfolk er katolikker, og tre fjerdedeler av alt arbeid, som utføres for sjøfolk, utrettes av katolikker. På programmet står opprettelsen av nye sjømannshjem, likesom ansettelse av en sjømannsprest i alle store havner, som kun har til opgave å arbeide blandt sjøfolk. Ikke å forglemme arbeidet blandt de mange kvinner og barn, som ofte følger med skipperen på de mindre båter, og navnlig forsøker man å komme i kontakt med ungdommen. Hovedvekt legges på de gode bøker, som i alle havner stilles til disposisjon, likesom man utstrekker arbeidet til å gjelde for fyrvoktere, losere og ikke minst sjømennenes hjemmевærende familier.

Her i Oslo oppgis «Apostolatus Maris»s stasjon i tidsskriftet som værende St. Olavs kirke, hvad man jo også har sett de siste søndager hvor engelske og tyske orlogsfolk har søkt op til gudstjenestene her.

Det Apostoliske Vikariat meddeler:

Ifølge meddelelse fra Propagandakongregasjonen har den hellige Stol utnevnt hr. sogneprest dr. theol. Jacob Mangers til biskop og apostolisk vikar for Vi-

kariatet Oslo. Inntil han kan overta sitt embede vil den apostoliske administrator forestå Vikariatets ledelse.

*

Pastor Mangers opholder sig nu i Paris og man vet ikke bestemt når han kommer til Norge. Han regnet med å være tilbake i slutten av august, og det vites ennå ikke om hans utnevnelse vil bringe nogen forandring i reiseplanene.

Herhjemme —:

Fra Feriekolonien i Sylling.

Fredag aften 15. juli, kl. 22.

Vi er nettop kommet hjem fra en fotballkamp mellem Syllings guttelag og feriekoloniens. Utslaget var 2—1 for Syllinglaget, til tross for at dets spillere var gjennomsnittlig mindre enn våre. Søndag e.m. kl. 4½ skal kampen gjentas, og hvis våre spiller litt bedre sammen er det all chance for at de seirer. Dette for de fotballinteresserte!

Uken som gikk var aldeles strålende. Vi har foretatt flere lengere turer i fjell og skog og langs fjorden. Turen som faller best i guttenes smak er den til «tjernet» høit oppe på en fjellrygg, hvor det er ideelt badevann, iallfall hvad temperaturen angår. Tjernet's største attraksjon er dog de selvlagede flåter av tømmerstokker, å la Robinson Crusoe. Med dem seiler eller ror de på kryss og tvers over tjernet's sorte vann. Tjernet er på de fleste steder ikke så svært dypt. På hver flåte er det rummelig plass til fire gutter, hvorav en som er svømmedyktig fungerer som «kaptein». Dessuten står «korrespondenten» uavladelig på vakt for eventuelle uhell, så han mente ikke å kunne la guttene undvære denne største av alle deres fornøielser. Om livet på og ved tjernet kunde det næsten skrives en riktig «gutte-roman».

Fotball og svømming og all mulig annen sport er dog ikke de eneste ting som guttene beskjeftiger sig med. Syllings omegn har en særdeles rik flora. Det er et sant eldorado for botanikkere. Uten å regne sig blandt de siste, sysler korrespondenten dog litt med botanikk og har næsten på hver tur Axel Blytts norske flora med sig. Guttene hadde lagt merke til at han ofte samlet de forskjellige blomster som fantes langs veikantene for derefter, når vi var kommet til hvilestedet å determinere dem. Litt efter litt begynte de største blandt dem, den ene efter den annen, også å interessere sig for det. Snart drog de selv ut på blomstersamling og resultatet var rent forbausende. Blandt de eksemplarer de fant var ofte de skjønneste orchidé-arter, bl. a. også den nu over alt berømte *Gymnadenia*. Hver dag regner det med spørsmål fra store som små: «Pastor, hvad heter denne blomst, og denne, og denne — » uten ende! Nogen har selv begynt med et slags herbarium som visstnok er «sui generis». De samlede blomster legges inn i avisene, som legges under madrassene. Om natten foregår så den store «pressing!» Vaktmesterens frue, som stiller med sengene, visste en god morgen ikke hvad hun skulde tenke, da hun under næsten alle madrasser fant nogen halvt «knuste» og mere visnede enn inntørrede planter. Hun lo himmelhøit, og latteren hennes stanset ikke før hun hade fått høre om guttenes nye, «videnskapelige» beskjeftigelse. Flere hadde samlet op til 70 forskjellige blomster!

Guttenes store sorg er for øieblikket Valstadhaug-livets forestående avslutning. Forvisningen om at også andre efter dem skal nyte godt av et landophold, og de planer de allerede har lagt for næste år gjør dog selv denne sorg overkommelig!!
W.

Valfarten til Kjøbenhavn.

Der har nu meldt sig over 60 norske deltagere til den eukaristiske kongress i Kjøbenhavn — og både Oslo, Bergen, Fredrikstad, Hamar, Haugesund, Molde, Porsgrunn, Stavanger og Trondheim samt Stabekk er representert.

Alle deltagerne vil få tilsendt cirkulærer med alle nødvendige opplysninger så snart generalsekretæren for kongressen, pastor C. Benzon, har tilstillet oss dem.

Arendal.

På St. Franciskussøstrenes nybygg arbeides nu med full kraft for å få alt ferdig til hospitalets innvielse, som man håper kan finne sted 29. juli — Olavs-dagen. Innvielsen vil bli foretatt av apostolisk administrator. Også St. Franciskussøstrenes direktør, Mgr. Snoeys fra Bergen og Arendals første sogneprest, menighetens grunnlegger, Mgr. Kjelstrup, vil være til stede.

«Hus og Have»,

dette fortreffelige norske tidsskrift for alle hjemmekjære mennesker er utkommet med et nytt nummer, der som alle de foregående utmerker sig ved det glimrende illustrasjonsmateriale, og de greie og instruktive tekster som ledsager billedene og som gjør verket til et uundværlig hjelpemiddel for alle som ønsker å fornye sine hjem, å komplettere eller modernisere dem, for slett ikke å tale om alle de unge som tenker på å sette bo. Det initiativrike forlag har ære av sin publikasjon, og man må komplimentere redaktøren, fru Katti Wankel, for det allsidige utvalg hun alltid presenterer for leserne og som representerer alle smaksretninger undtagen den slette og den kjedelige. Særlig bør oppmerksomheten dog henledes på de farveforslag til husets forskjellige rum som bladet kommer med, og som unektelig gir en lyst til med en gang å svinge penselen til hjemmets forskjønnelse! —

— og derute:

St. Josefssøstrenes kongregasjon

åpner i disse dager et nytt hus i Albachten ved Münster, Westfalen, hvor der er innkjøpt en eiendom som skal motta postulanter i deres prøvetid innen de kommer herop til Vår Frue Villa. Til priorinne er utnevnt m^{re} Victoire, hittil provincial-assistentinne hos m^{re} Zoë. Den nye priorinne er avreist sammen med Moder Antonia fra Vår Frue hospital, som følger de sykepleiesøstre der ned, som inntil videre skal tjenestegjøre på det nye sted.

Pius XI om Lausanne.

Med tydelig henvisning til Lausanne-konferansens begivenheter uttalte paven søndag den 10. juli, at han ikke syntes at han hadde opfylt sin misjon på denne dag, om han ikke takket den guddommelige godhet for de lysere tider som nu syntes å tone frem på den ellers så mørke horisont. Han gjorde det så meget heller, som han like for nylig hadde opfordret menneskeheten til å vende sig i anger og forbønn mot Gud å anrope om hans barmhjertighet, som han nu syntes å se tegn til vilde nærme sig oss. Samtidig følte han sterkere og sterkere hvorledes denne guddommelige barmhjertighet var nødvendig, og hvorledes den trengtes. Der var noget trøsterikt i dette, at denne oppløring var begynt i Jesu-Hjerte-måned — den måned hvori han hadde latt utgå sin opfordring til almindelig bønn. Man måtte fortsette med denne bønn — som blev mer og mer nødvendig, når det syntes som om Gud i sin godhet hørte og bønnhørte den.

Fra Lisieux.

Søndag den 3. juli avsluttedes de store festligheter som en hel uke har vært avholdt i Lisieux til ære for den «lille Therese». Den dag fant under kardinal Verdiers presidium og i nærvær av over 50 erkebiskoper, biskoper og andre høitstående geistlige innvielsen sted av den kryptkirke, som i nærheten av Carmel nu er den første nasjonale helligdom der er viet Therese de L'enfant-Jesus. Fra alle de omliggende distrikter har folk strømmet til for å ære den lille helgen, hvem paven har satt som et mønster for alle der vil arbeide for fred og kjærlighet mellem menneskene, idet hennes «lille vei» sikkert fører de som vandrer den frem til hjelp for sig selv og andre. Under innvielseshøitidelighetene av kryptkirken stod alle vinduer åpne så over tre tusen, som ikke kunde få plass inne, utenfra kunde følge den gripende ceremoni.

Hvorfor? —

I det tyske protestantiske tidsskrift «Hochkirche» leser vi følgende gripende spørsmål:

«Hvorfor er vi protestanter berøvet den skjønnne skikk som den katolske Kirke har — nemlig å velsigne hjem og arbeidsplasser? Hvorfor anvender ikke den protestantiske kirke de bønnprosesser, som følger den for sin sed bekymrede landmann ut til hans marker, hvor man i fellesskap nedber himmelens velsignelse over alt som vokser og skal bringe høst? Hvorfor fikk vi ikke beholde den trøsterike bønn for våre døde, som den romerske kirke ber for sine barn og som hviler på et sjelestudium og en sjeleanalyse som er over 1500 år eldre enn reformasjonen? Hvorfor har vi ikke den hellige liturgi som går helt tilbake til de galileiske fiskere? Hvorfor har vi ingen kultus som den hellige messe, som eier en kraft til å trøste og styrke, som ikke vår gudstjeneste har? Hvorfor skulde vi berøves alt dette?